

عنوان مقاله:

مقایسه تطبیقی کاروانسراهای خراسان در دوره قاجار

محل انتشار:

کنفرانس بین المللی معماری، شهرسازی، عمران، هنر و محیط زیست؛ افق های آینده، نگاه به گذشته (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

غلامحسین غلامی - عضو هیات علمی دانشگاه حکیم سبزواری، دانشکده معماری و شهرسازی، گروه مرمت

یاسمن صفرپور - دانشجوی کارشناسی معماری دانشگاه حکیم سبزواری

نازنین گنجه زاده - دانشجوی کارشناسی معماری دانشگاه حکیم سبزواری

خلاصه مقاله:

ایران با توجه به موقعیت استراتژیک از دیرباز بهترین گزینه برای ارتباط زمینی شرق به غرب عالم بوده است. شاهراه ابریشم که مهمترین و قدیمی ترین جاده بازرگانی جهان است در قسمت شمالی ایران که خراسان بزرگ بخشی از آن بوده، قرار دارد. از این رو ساخت انواع بناهای بین راهی و تامین امنیت جاده های ایران و به خصوص خراسان در دستور حاکمان ایران در ادوار مختلف تاریخی قرار داشته است. وجود بارگاه اما رضا در دوره اسلامی در خراسان، علاوه بر بعد تجاری؛ بواسطه جنبه مذهبی، بر اهمیت راههای خراسان افزود. ساخت کاروانسراها در این جاده به خصوص از دوره صفویه موید توجه به این جنبه است که در دوره قاجاریه با ساخت کاروانسراها در نقاط مختلف خراسان پیگیری شده است. این مقاله به روش توصیفی - تحلیلی به بررسی ویژگیهای معماری کاروانسراهای خراسان در دوره قاجاریه می پردازد. شیوه گردآوری اطلاعات به صورت مطالعه منابع کتابخانه ای است. نتیجه حاصل از مطالعات انجام گرفته گویای آن است که کاروانسراها در دوره قاجاریه در ادامه سبک و شیوه ساخت کاروانسراهای صفوی طبقه بندی می شود. این کاروانسراها به صورت معمول تهرنگی مستطیل داشته است. در بعضی از کاروانسراها اصطبل وجود ندارد. این کاروانسراها اکثرا دارای تزیینات آجرکاری هستند و پوشش اکثر قسمت ها آجر است و در قسمت نمای ورودی دارای ارتفاع بیشتری نسبت به اطراف خود هستند. کاروانسراهای این دوره اکثرا فاقد راهرو می باشند و فضاهای بینابینی آن ها شامل سکوهایی رو به حیاط می باشند که رابط حیاط با حجره ها و اصطبل ها هستند. اکثرا کاروانسراهای مورد نظر دارای خط تقارن در راستای ورودی هستند.

کلمات کلیدی:

مقایسه تطبیقی، ویژگیهای معماری، کاروانسراها، قاجار، خراسان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/607918>

